

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-1-61 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 06-08/102-28
Karar Tarihi : 2.2.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M.Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER : Özgür BAL, Cumhuriyet Atalay HATİPOĞLU

C. ŞİKAYET EDEN : - Kemal ÖZER
Belediye İşhanı Hastane Cad. No:46 Kat 8/30 Konya

20

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILAN : - Konya Tüp Bayii ve Satıcıları Odası
Küçük İhsaniye Mah. Bardakçukuru Sk. Güneş Sitesi Kat:1 No:1 Konya

E. DOSYA KONUSU : Konya Tüp Bayii ve Satıcıları Odası'nın aldığı bir kararla Konya'da faaliyet gösteren tüp şirketlerinin pazar günü tüp dağıtımını yapmasının yasaklandığı iddiası.

30

F. İDDİALARIN ÖZETİ : Pazar günleri tüp dağıtımını yasaklayan kararı olduğu iddiası ile hakkında ilk inceleme yapılan Konya Tüp Bayii ve Satıcıları Odası'nın var olduğu ileri sürülen kararının halen uygulandığı iddia edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ : Kurum kayıtlarına 25.10.2005 tarih ve 7419 sayılı ile giren şikayet üzerine hazırlanan 28.12.2005 tarih ve 2005-1-61/İİ-05-ÖB sayılı ilk inceleme raporu, Rekabet Kurulu'nun 4.1.2006, tarihli toplantısında görüşülerek 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Önaraştırma sonucunda düzenlenen 27.1.2006 tarih ve 2005-1-61/ÖA-06-ÖB sayılı Önaraştırma Raporu, 30.1.2006 tarih ve REK.0.05.00.00-110/14 sayılı Başkanlık önergesi ile 06-08 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Konya Tüp Satıcıları ve Bayileri Odası hakkında, gerek Pazar günleri Konya'da faaliyette bulunan tüp gaz bayilerinin kapalı olması yönünde bir kararın tespit edilmemesi, gerekse söz konusu tüp gaz bayilerinin Pazar günleri faaliyette bulunmamlarının yasal mevzuata uygun davranmak olarak değerlendirilmesi nedeniyle 4054

50 sayılı Kanun çerçevesinde bir soruşturma açılmasına yer olmadığı ifade edilmektedir

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

Şikayetin konusunun tüp gaz bayilerinin uygulamalarına ilişkin olduğu dikkate alındığında, ilgili ürün pazarı “tüp gaz pazarı” olarak belirlenmiştir.

60 Önerştirmaya konu Konya Tüpçüler Odasının uygulamalarının Konya merkezindeki tüp gaz bayilerini kapsadığı düşünöldüğünde, ilgili coğrafi pazar “Konya il merkezi” olarak tespit edilmiştir.

H.2. Tespitler ve Değerlendirme

70 Şikayet konusu olaya ilişkin olarak daha önce, Kurum kayıtlarına 6.6.2005 tarih ve 3846 sayı ile intikal eden şikayet dilekçesi doğrultusunda hazırlanan 4.8.2005 tarih ve 2005-1-61/11-05-HU sayılı ilk inceleme raporu, 9.8.2005 tarih ve REK.0.05.00.00-110/168 sayılı Başkanlık önergesi ile 05-51 sayılı Rekabet Kurulu toplantısında görüşölerek karara bağlanmıştır.

Kurulu’un 15.8.2005 tarih, 05-52/780-210 sayıyla vermiş olduğu söz konusu kararın sonuç kısmı: “Başvuru konusuna yönelik olarak Konya Tüpçüler Odası’na 4054 sayılı Kanun’un 9/3. maddesi uyarınca yazılı görüş gönderilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.” şeklindedir.

80 Kurul’un yukarıda yer verilen kararı doğrultusunda gönderilen yazılı görüşe cevaben Konya Tüp Bayii ve Satıcıları Odası tarafından gönderilen 19.9.2005 tarih, 2005/12 sayılı yazıda, kendilerinin Konya’da faaliyette bulunan tüp dağıtım işletmelerinin Pazar günü tüp dağıtımı yapmamalarına yönelik olarak herhangi bir kararlarının bulunmadığı, ayrıca bu konuda karar alma yetkilerinin de olmadığı belirtilmektedir.

Konunun tespiti amacıyla uzmanlarca 19.1.2006 tarihinde Konya Tüp Bayii ve Satıcıları Odası’na gidilerek Oda Başkanı ile görüşölmüş ve kendisi aşağıda yer verilen hususları ifade etmiştir:

90 “Total Gaz bayiliği yapmaktayım. Aynı zamanda da Oda Başkanlığı görevini sürdürmekteyim. Oda’nın, Konya’daki tüpçülerin pazar günleri kapalı olmasını zorunlu kılan bir kararı bulunmamaktadır. Zaten pazar günleri tatil yapmak tüpçülerin kanuni hakkıdır. Konya merkezde 400’den fazla tüp bayisi bulunmaktadır. Odamıza sadece 118 bayi kayıtlıdır. Sözü edilen “pazar günleri bayilerin kapalı olması” yönünde bir karar olsa bile, bu karar ancak Oda üyelerini bağlayabilecektir. Diğer tüp bayilerinin böyle bir kararı uygulamasının istenmesi mümkün bulunmamaktadır. Bize üye olmayan diğer tüp bayileri ticaret odası veya bakkallar odası gibi kuruluşlara üye olup, bizim odamızın diğer oda ve birlikleri herhangi bir etkileme mekanizması bulunmamaktadır.

100 Şuan itibariyle ev ve işyerleri açısından yedek tüp bulundurmak oldukça kolaylaşmış durumdadır. Çünkü 12 kg. lık mutfak tüpünün ortalama depozito fiyatı şuan 5 YTL civarındadır. Dolayısıyla tüketici, kolayca yedek tüp bulundurabilmekte ve dolayısıyla Pazar günleri tüpçülerin kapalı olması gibi bir durumda sıkıntı yaşamamaktadır. Geçtiğimiz kurban bayramı tatili içinde 4 gün boyunca kapalı bayiler olduğu gibi bütün tatil süresince açık bulunan üyelerimiz de olmuştur.

110 Söz konusu şikayetin çıkış sebebi bizce şu olabilir: Daha önceki yıllarda tüp bayilerinin kar marjı daha yüksekti. Tüp bayileri kolayca ekstra personel çalıştırarak Pazar günleri nöbetleşe bir sistemle eleman bulundurarak faaliyetlerini sürdürebiliyorlardı. Ancak son yıllardaki kar marjlarındaki düşüşten dolayı artık Pazar günleri faaliyette olmak daha maliyetli hale geldi. Bunun sonucunda bayiler kendiliklerinden Pazar günleri işletmelerini kapatmaya başladılar. Piyasadaki faaliyette bulunan bütün tüp bayilerinin herhangi bir şekilde birbirleriyle irtibat halinde oldukları dikkate alındığında bu tür bir uygulama daha yaygın hale gelebilmektedir. Aynı zamanda tüp bayileri Pazar günleri işletmelerini kendi tercihleri doğrultusunda kapattıklarında bazı durumlarda tüketiciden tepkiler alabilmekte. Bu tepkilere daha kolay cevap verebilmek bakımından işletmelerinin camlarına belediye encümeni, ticaret odası veya tüpçüler odasının kararlarıyla kapalı oldukları yönünde yazılar asmaktalar. Ancak asılan bu yazıların herhangi bir dayanağı bulunmazken esasen müşteriye daha kolay cevap verebilmek amacını taşıdığını düşünüyoruz.

120 Öte yandan şuan itibariyle Pazar günleri faaliyetini sürdüren tüp bayileri mevcut olup, bu durum Pazar günleri bayilerin kontrol edilmesiyle kolayca tespit edilebilecektir. ...”

130 Oda başkanı ayrıca, Pazar günleri çalışmak isteyen tüp bayilerinin belediyeden ve gerekli kamu kurumlarından çalışma ruhsatı almak zorunda olduklarını, ancak halihazırdaki bayilerin hiçbirinin böyle bir ruhsatının bulunmadığını, bu çeşit bir ruhsat almanın bayiler açısından herhangi bir avantajının olmadığını ifade etmiştir.

20.1.2006 tarihinde uzmanlarca Konya’da faaliyette bulunan LPG dolum firması (.....) Genel Müdürü ile görüşülerek kendilerinden aşağıdaki bilgiler alınmıştır:

140 “Pazar günleri tüp bayilerinin kapanması uygulaması, yine bayilerin talebi üzerine gerçekleşmiştir. Artık Pazar günleri çalışmak istemediklerini belirtmişler, uygulama sonucundan da çok memnun olduklarını, kendilerine zaman ayırabildiklerini ifade etmişlerdir. Bu uygulama, Konya Tüp satıcıları ve Bayileri Odası’nın aldığı bir karardan ziyade, tüp bayilerinin kendi isteklerinden kaynaklanmıştır. İsteyen bayiler Pazar günü satış yapabilmektedir. Pazar günleri açık olan bayiler için herhangi bir yaptırım söz konusu değildir. ...”

20.1.2006 tarihinde, Konya’da faaliyette bulunan ve (.....) bayisi olan (.....) te, firma sahibi ile görüşülerek kendilerinden aşağıdaki bilgiler alınmıştır:

150

“6-7 yıldır Kongaz bayiliği yapmaktayım. Konya Tüp satıcıları ve Bayileri Odası'nın üyesiyim. Pazar günleri satış yapmamaktayım. Çünkü Pazar günü yapılan satışlarla o günlük maliyetimi karşılayamamaktayım. Ayrıca Pazar günlerini dinlenerek geçirmek istiyorum. ...

Ayrıca Pazar günleri çalışmak için ayrı ruhsata gerek duyulmaktadır. Bizim her türlü diğer ruhsat ve izinlerimiz mevcuttur. Ancak Pazar günleri çalışmak için ruhsatımız bulunmamaktadır.”

160

20.1.2006 tarihinde, uzmanlarca Konya'da faaliyette bulunan (.....) Ltd. Şti. sahibi ile yapılan görüşmede; Pazar günleri çalışmanın maliyetli olduğu, artık Pazar günleri çalışmanın fazla yorucu olmasından dolayı tüp satışı yapmadıkları, bu konuda kendilerine herhangi bir zorlamada bulunulmadığı, ayrıca Pazar günü satış yapabilmek için çalışma ruhsatı gerektiği, isteyen bayilerin Pazar günleri işletmelerini açabildikleri, bunun için herhangi bir yaptırımın olmadığı ifade edilmiştir.

170

Diğer yandan, 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun'da haftada bir gün tatil yapmanın esas olduğu belirtilerek hangi tür ticari faaliyetlerin bundan istisna olduğu sayılmaktadır. İlgili kanun incelendiğinde tüp gaz bayilerinin bu istisnalar arasında yer almadığı anlaşılmaktadır. Buna göre, tüp gaz bayileri açısından 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun uyarınca Pazar günleri kapalı olmak esas olup, işletmelerini açmak isteyenlerin ilgili mercilerden Pazar günü çalışma izni almaları gerekmektedir. Konya'da faaliyette bulunan tüp gaz bayilerinin hemen hemen hiçbirinin Pazar günü çalışma izinlerinin bulunmadığı elde edilen bilgiler arasındadır. Dolayısıyla Konya merkezindeki tüp gaz bayilerinin yasalara uygunluk açısından Pazar günleri kapalı olmaları gerekmektedir. Şimdiye kadar Pazar günleri faaliyetini sürdüren bayilerin de belediyeden alınmış çalışma izinleri olmaksızın faaliyette buldukları

180

anlaşılmaktadır.

190

Uzmanlarca yapılan yerinde inceleme ve görüşmelerde elde edilen bilgiler çerçevesinde, Konya Tüp Satıcıları ve Bayileri Odası'nın Pazar günleri tüp gaz bayilerinin kapalı olması yönünde bir kararının bulunmadığı tespit edilmiştir. Böyle bir kararın bulunması, söz konusu odaya üye bayilerin sayısının az olması ve Pazar günleri kapalı olma konusunda herhangi bir yaptırım veya zorlama bulunmaması nedeniyle anlamlı bulunmamaktadır. Uzmanların yaptığı görüşmelerden böyle bir uygulamanın kendi tercihleri çerçevesinde ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Halihazırda Konya'daki bayilerin çoğunun Pazar günleri çalışma izinlerinin bulunmadığı dikkate alındığında, Pazar günleri faaliyette bulunmamalarının rekabeti ihlal eden bir uygulama olarak değil, yasal mevzuata uygun davranmak olarak değerlendirilmesi gerektiği; bu çerçevede konuya ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olmadığı anlaşılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre:

Konya Tüp Bayii ve Satıcıları Odası hakkında, gerek pazar günleri Konya'da faaliyette bulunan tüp gaz bayilerinin kapalı olması yönünde bir kararın tespit edilmemesi, gerekse söz konusu tüp bayilerinin pazar günleri faaliyette bulunmamlarının yasal mevzuata uygun davranmak olarak değerlendirilmesi nedeniyle 4054 sayılı Kanun çerçevesinde bir soruşturma açılmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.